მოსაწვევი

დებატი III

პარასკევი, მარტი 15, 16:00-18:00

მიზანი: პრობლემების ანალიზი
"ეკონომიკური ზრდა"

I -II დებატის მსვლელობისას გადასინჯულ იქნა სადისკუსიო მასალის ზოგადი სტრუქტურა.

§ სიღარიბის შემცირება გამოიკვეთა, როგორც პროგრამის ცენტრალური ამოცანა;
§ განისაზღვრა სიღარიბის გამომწვევი ოთხი ძირითადი პრობლემატური სფერო:
  - ნელი და არასტაბილური ეკონომიკური ზრდა;
  - შინამეურნეობების დაბალი შემოსავალი;
  - განუვითარებელი ადამიანური და სოციალური კაპიტალი;
  - არათანასწორი გადანაწილება და არაეფექტური სოციალური სისტემა.

რეკომენდირებული იყო აგრეთვე, რომ მმართველობა და ანტი-კორუფცია, გარემო და გენდერი განხილულ იქნას, როგორც უმნიშვნელოვანესი გამჭოლი საკითხები.

შემდგომი დებატებზე დეტალურად განიხილება გამოკვეთილ ოთხ სფეროში სექტორული პრობლემები.

შემდგომ დებატებზე სამუშაო ათვლის წერტილი იქნება სადისკუსიო დოკუმენტის I და II (ნაწილობრივ III) თავში მოცემული პრობლემები.

III დებატის მეთოდოლოგია:

სადისკუსიო მასალაში გამოკვეთილია სამი ძირითადი პრობლემატური არეა რომელიც ზეგავლენას ახდენს ეკონომიკურ ზრდაზე:

- მაკროეკონომიკური არასტაბილურობა;
- სტრუქტურურლი პრობლემები (სუსტი სამთავრობო დაწესებულებები, რაც დაკავშირებულია პრივატიზაციასთან, ენერგეტიკულ სექტორთან, საშუალო და მცირე ბიზნესის განვითარებასთან, კერძოდ, სოფლის მეურნეობასა და ტურიზმის სფეროში;
- მცირე ადგილობრივი და უცხოური ინვესტიციები.

CTC-მ გააანალიზა სადისკუსიო მასალა და გააკეთა იმ პრობლემათა ნუსხა, რომელნის ზეგავლენას ახდენენ ამ სამ ფაქტორზე.

დებატის მსვლელობისას უნდა შეიქმნას სამი სამუშაო ჯგუფი, რათა:

- პრობლემათა ჩამონათვალიდან გაკეთდეს პრობლემების ხე;
- გაანალიზდეს პრობლემათა ადექვატურობა და განისაზღვროს მათ შორის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირები;
- მოხდეს მუშაობის შედეგების პრეზენტაცია და განხილვა.

მასალა, რაც რეკომენდირებულია მონაწილეებმა განიხილონ III დებატისათვის

იმისათვის, რომ მონაწილები მოემზადონ მუშაობისთვის, მოსაწვევს თან ერთვის:

1. პრობლემათა ნუსხა სადისკუსიო დოკუმენტიდან;
2. ზოგიერთი ცხრილი მსოფლიო ბანკის სახელმძღვანელოდან "მითითებები სიღარიბის აღმოფხრის სტრატეგიების ფორმულირებისათვის", კერძოდ, თავიდან "მაკროეკონომიკური პოლიტიკა და სიღარიბის შემცირება", რომელიც გამოქვეყნებულია მსოფლიო ბანკის ვებ-გვერდზე. ჩვენ გირჩევთ გადახედოთ ამ თავს.

CTC

საბოლოო მიზნის დონე (ხედვა სახელმწიფო დონეზე, მიზანი, სხვა)	ცუდი სოციო-ეკონომიკური მდგომარეობა	პოლიტიკური არასტაბილურობა	არადამაკმაყოფილებელი პროგრესი დემოკრატიზაციაში	კონფლიქტების საშიშროება
ამოცანის დონე	სიღარიბე			
პრიორიტიზებული სტრატეგიული მიმართულებები (დამოუკიდებელი)		ეკონომიკური ზრდის დაბალი მაჩვენებელი 267-დან		
შედეგები სექტორების მიხედვით		მაკროეკონომიკური არასტაბილურობა 267	ეკონომიკური განვითარებისთვის ხელისშემშლელი სტრუქტურული გარემო 276	ადგილობრივი და უცხოური ინვესტიციების დაბალი მაჩვენებელი 269
ქმედებების დონე	I ნაწილი	ბიუჯეტური პროცესების არასათანადო გამჭვირვალობა და ქვეყნის რესურსების არასამართლიანი გადანაწილება 16	მცირე მოთხოვნა სესხებზე მცირე და საშუალო საწარმოების მხრიდან 27	მცირე ნდობა ბანკებისადმი მოსახლეობის მხრიდან 28
		ბიუჯეტის დეფიციტი 16	საკრედიტო კულტურისა და მართვის სისუსტე მცირე და საშუალო საწარმოებში 27	დეპოზიტების დაზღვევის განუვითარებელი სისტემა 28
		უარყოფითი საგადამხდელო ბალანსი 17	საწარმოთა საფინანსო ანგარიშებისადმი უნდობლობა მცირე და საშუალო საწარმოებში 27	საბანკო სისტემაში საზოგადოების მონაწილეობის მცირე მასშტაბი (მოსახლეობის მხოლოდ 3%-ს აქვს ანგარიში ბანკში) 28
		ვაჭრობის დიდი დეფიციტი 17	საკუთარი მოპოვების სათბობ-რესურსების უკმარისობა და მომხმარებელზე მიწოდებული ენერგიის რეალიზაციის მოუწესრიგებლობა 44	ეკონომიკური ზრდისა და ინვესტიცირების პროცესის შეფერხება 27
		უცხოური ვალუტის რეზერვების სიმცირე 17	მონოპოლიის შეზღუდვების არაეფექტურობა და კონკურენციული გარემოს არარსებობა 46	საბანკო სისტემაში საზოგადოების მონაწილეობის მცირე მასშტაბი (მოსახლეობის მხოლოდ 3%-ს აქვს ანგარიში ბანკში) 28
		საქართველოს ფინანსური სისტემის მცირე ზომა 21	ენერგეტიკის სექტორის ფინანსური გაჯანსაღების არადამაკმაყოფილებლობა 47	
		საბანკო სისტემის აქტივების დაბალი მაჩვენებელი (მშპ-ის მხოლოდ 13%) 21	დიდი დავალიანება ენერგეტიკის სექტორში 50	
		განუვითარებელი დაზღვევის სისტემა, ფასიანი ქაღალდების ჩამოყალიბება და კორპორატიული მართვა 21	ენერგიის საფასურის დაბალი ამოღება 49	
		კომერციული ბანკების სისტემის მიერ გაცემულ სესხებზე დარიცხული მაღალი საპროცენტო განაკვეთები (24-40%) 27	განუვითარებელი სოფლის მეურნეობა და სასოფლო-სამეურნეო ბიზნესი, სოფლად სიღატაკის აღმოფხვრის უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი 50	
		ეკონომიკური ზრდისა და ინვესტიცირების პროცესის შეფერხება 27	სასოფლო მეურნეობის სექტორში დასაქმებულთა დიდი რიცხვი 50	
		ვაჭრობის დიდი დეფიციტი 17	ცუდად განვითარებული ინტრასტრუქტურა 51	
		დეპოზიტების დაზღვევის განუვითარებელი სისტემა 28	სოფლად გადამამუშავებელი საწარმოების უკმარისობა 51	
		სუსტი საბანკო სექტორი 28	სარწყავი და სადრენაჟო სისტემების მოშლა 51	
		საბანკო სისტემაში საზოგადოების მონაწილეობის მცირე მასშტაბი (მოსახლეობის მხოლოდ 3%-ს აქვს ანგარიში ბანკში) 28	სასოფლო-სამეურნეო საბრუნავი საშუალებების (საწვავი, შხამ-ხიმიკატები, სასუქი) სიძვირე 51	
		ძნელად ხელმისაწვდომი და ამავდროულად არახელსაყრელი კრედიტები 51	სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სიძვირე და დეფიციტი 51	
			ტრანსპორტირების სიძვირე 51	
			ბევრი აგროსამრეწველო საწარმო კერძო საკუთრებაში გადასვლის მერე ვერ უზრუნველყოფს პროდუქციის წარმოების ზრდას 52	
			აგროსამრექველო საწარმოების მესაკუთრეებს არა აქვთ შესაძლებლობა მოიზიდონ კაპიტალი მართვის სისტემების დასანერგავად და ახალ ბაზრებზე გადასასვლელად 51	
			არსებული საექსპორტო პოტენციალის სრულად გამოყენების დაბალუნარიანობა 52	
			სოფლის მეურნეობაში უცხოური ინვესტიციების ნაკლებობა 52	
			ფერმერებისთვის საჭირო მეცნიერული ინფორმაციისა ნაკლებობა და ხელმიუწვდომლობა შესაბამის ტრენინგებს, კონსულტაციებსა და განათლებაზე 54	
			არსებული რესურსების არაადექვატურობა და მიუღებელი ცხოვრების სტანდარტები მთიან რეგიონებში 55	
			გზების სავალალო მდგომარეობა 55	
			სანაშევე მეურნეობების მოშლა 55	
			დაბალი მოსავლიანობა 55	
			ფერმერებისთვის საჭირო მეცნიერული ინფორმაციისა ნაკლებობა და ხელმიუწვდომლობა შესაბამის ტრენინგებს, კონსულტაციებსა და განათლებაზე 54	
		მაკროეკონომიკური არასტაბილურობა 267	პრივატიზაციის დაუსრულებელი პროცესი 268	
		დაუბალანსებელი ბიუჯეტი 267	არახელსაყრელი პირობები მცირე და საშუალო მეწარმეობისათვის/დაბალი შიდა ინვესტიციები 268	

		მაღალი საპროცენტო განაკვეთი და ეროვნული დანაზოგების დაბალი დონე 276	სამუშაო ადგილების მცირე რაოდენობა მცირე და საშუალო მეწარმეობის სექტორში 268	
		დაბალი დაფინანსება შიდა წყაროებიდან 267	მუდმივი ენერგეტიკული კრიზისი 268	
		ეროვნული ბანკის პრობლემა გაატაროს ზომიერი ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა ინფლაციის რისკის წარმოშობის გარეშე 276	კერძო და სახელმწიფო ინვესტიციების დაბალი მოცულობა, კერძოდ ინფრასტრუქტურის განვითარებაში 279	
		ინფლაციის რისკი 267	სუსტად განვითარებული მცირე და საშუალო საწარმოები 282	
		საგადამხდელო ბალანსის დეფიციტი 267	მცირე და საშუალო საწარმოების იძულებითი გადასვლა ჩრდილოვან ეკონომიკაში 283	
		საერთაშორისო საფინანსო დახმარების მაღალი წილი საგადამხდელო ბალანსის დეფიციტის დაფარვაში 267	საწარმოთა იურიდიული და ეკონომიკურ მხარდაჭერისა და საკუთარი ბიზნესის წამომწყები ადამიანების კონსულტირების/ტრენინგის ნაკლებობა 284	
		არასტაბილური საბანკო სექტორი და გაცვლითი კურსი 269	მცირე და საშუალო საწარმოების მხარდაჭრის ნაკლებობა სოფლის მეურნეობაში 285	მოქალაქის საშუალო შემოსავლის დაბალი დონე არ იძლევა დანაზოგების გაკეთების საშუალებას 280
	II ნაწილი	საბანკო სისტემისა და ეროვნული ვალუტის მიმართ საზოგადოების რწმენის ნაკლებობა 269	ხელმიუწვდომლობა დაბალი საპროცენტო განაკვეთით სესხებსა და ძირითადი ტექნიკურ აღჭურვილობაზე (მაგ. ტრაქტორები) 285	უცხოურ ინვესტიციებზე ძლიერი დამოკიდებულება 280
		არამყარი საბანკო სისტემა 281	დაზიანებული სარწყავი სისტემები 285	ქვეყნის შიგნით არსებული კაპიტალი არ არის ინვესტირებული ეკონომიკაში 280
		სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ვაჭრობის არსებული სისტემა მეტად ლიბერალურია კომერციული ბანკების მასზე მონაწილეობის თვალსაზრისით 281	სასუქებისა და თესლის სიძვირე 285	კაპიტალის განუვითარებელი ბაზარი 281
		საბანკო რესურსების მნიშვნელოვანი ნაწილი იხარჯება სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე 281		ინვესტიციების დაბალი მოცულობა 267
		საბანკო რესურსების მხოლოდ მცირე ნაწილი რჩება თავისუფალი ეკონომიკის რეალური სექტორის დაფინანსებისათვის 281		განუხორციელებელი საპენსიო რეფორმა და ცუდად განვითარებული საფონდო ბაზარი 269
				საბანკო სისტემისა და ეროვნული ვალუტის მიმართ საზოგადოების რწმენის ნაკლებობა 269
				ნდობის ნაკლებობა ქვეყისადმი როგორც ადგილობრივ, ასევე საერთაშორისო დონეზე 277
				არაპროგნოზირებადი შოკების მიმართ მოწყვლადობა 277
				არასტაბილური პოლიტიკური სიტუაცია 269
				კერძო სექტორის დაბალი დანაზოგები 268
				მწირი უცხოური ინვესტიციები 269
	კარგი მმართველობა და კორუფციასთან ბრძოლა	არაეფექტური ანტი-კორუპციული პოლიტიკა 268	არაეფექტურბა და კორუფცია სახემწიფო ადმინისტრაციაში 270	ცუდი სახელმწიფო ადმინისტრირება 270
		საჯარო მოხელეების დაბალი ანაზღაურება 270	ენერგეტიკის სექტორში გამეფებული კორუფცია და არასაკმარისი მენეჯმენტი 50	საჯარო მომსახურეების დაბალი კვალიფიკაცია 270
		კონტრაბანდა, გადასახადებისაგან თავის არიდება და პროდუქტების ფალსიფიკაცია 283	ლიცენზირებისა და რეგისტრაციის რთული პროცესი 283	საჯარო მომსახურეების დიდი რიცხვი 270
გამჭოლი საკითხები	გარემო		ორგანული და არაორგანული რესურსების არაკონტროლირებადი გამოყენება 293	
			გაუდაბნოება 293	
	საკანონმდებლო ბაზა		არასტაბილური და გაუმჭვირვალე საკანონმდებლო ბაზა 269	
	გენდერი (?)			

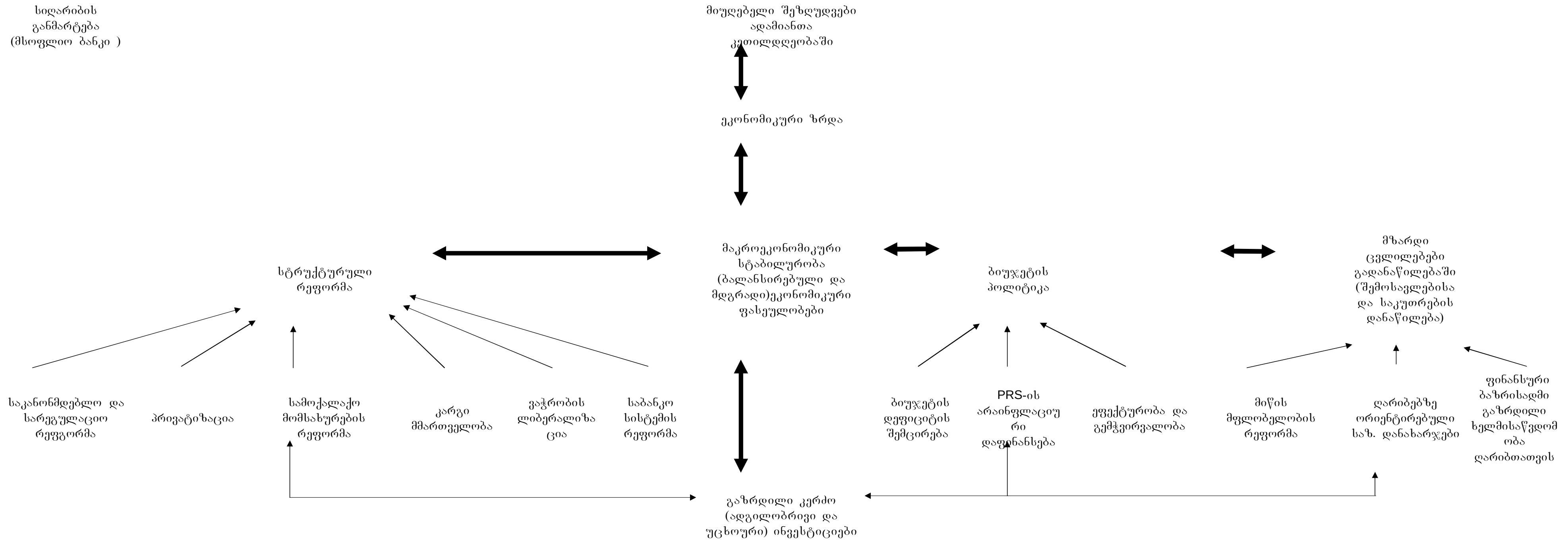

ფაქტორები სიღარიბეზე მზარდი ეფექტისათვის:

1. დანაწილებაში თანასწორობის ხარისხი

2. ზრდა იმ სექტორებში, სადაც ღარიბები არიან კონცენტრირებული